

Verslag Valente Commissiedebat Arbeidsmigratie van de Tweede Kamer op 3 juni 2026

Deelnemers: Dijk (SP), Ceulemans (JA21), Boon (PVV), Flach (SGP), Wiersma (BBB), Ceder (CU), Nobel (VVD), Patijn (Pro), Van den Brink (CDA) in aanwezigheid van minister Vijlbrief (SZW)

Op 3 juni 2026 vond in de Tweede Kamer het Commissiedebat Arbeidsmigratie plaats. Hieronder een verslag van de inbreng van Valente en de uitkomsten van het debat.

De inbreng van Valente vooraf

Door misstanden is ook het aantal dakloze arbeidsmigranten uit de EU de afgelopen periode enorm gestegen. In een [brief](#) aan de Tweede kamer vroeg Valente aandacht voor de volgende vijf punten:

- Voer een fundamenteel debat over de toekomst van arbeidsmigratie in Nederland.
- Waarborg medische noodzakelijke zorg voor arbeidsmigranten.
- Waarborg de toegang tot opvang voor arbeidsmigranten met recht op gelijke behandeling.
- Breidt snel specifieke hulp en opvang voor dakloze EU-arbeidsmigranten uit.
- Leg snel aanvullende verplichtingen op aan werkgevers en pak malafide uitzendbureaus aan.

In het debat kwamen een aantal van deze punten uitgebreid aan de orde.

Wens Kamer om aantal arbeidsmigranten terug te dringen

Bijna alle Kamerleden wijzen op de afhankelijkheid van arbeidsmigranten en de wens om dit (en daarmee het aantal) terug te dringen. Flach (SGP) vroeg zich af waarom het kabinet tot dusver hier niet op inzet. Boon (PVV) wees op de druk op Nederlandse voorzieningen en het aantal dakloze arbeidsmigranten. Ook Van den Brink (CDA) ziet de grote druk op de samenleving en groeiende dakloosheid. Nobel (VVD) wees op het advies van de SER en wil dat het kabinet dat advies opvolgt. Kern daarvan is meer inzet op hoogbetaalde arbeid en afbouw van laagbetaalde arbeid. Nobel (VVD) en Boon (PVV) willen meer inzetten op inzet van uitkeringsgerechtigden voor laagbetaalde arbeid. Patijn (Pro) wil meer sturen als overheid op het aantal en het type arbeidsmigranten. Zij wil minder laagbetaalbare arbeid van arbeidsmigratie, bijvoorbeeld door de sectoren te helpen te innoveren. Wiersma (BBB) wijst op de voordelen van arbeidsmigratie en geeft aan dat de laagbetaalde arbeidsmigratie noodzakelijk is. Ze ziet wel dat het steeds minder mogelijk is arbeidsmigranten uit de EU te vinden. Haar oplossing hiervoor is innovatie en niet overheidssturing. Zij wil wel een rem op arbeidsmigratie uit niet EU-landen.

De minister geeft aan het SER-advies te omarmen, en de aanbevelingen daarvan uit te willen voeren. Eind van het jaar zal hij de Kamer informeren over het vervolg op het SER-advies. In reactie op sommige Kamerleden geeft hij wel aan dat lukt het niet zo is dat Nederlandse arbeidskrachten dit zomaar kunnen overnemen.

Tweede Kamer wil misstanden aanpakken

Veel Kamerleden willen dat de misstanden worden aangepakt. Zo wijst Ceulemans (JA21) op het artikel in de NRC over een wijk in Rotterdam, die aangeven welke effecten arbeidsmigratie heeft op woonwijken. Hij vraagt wat de reactie van het kabinet is op dit artikel. Ceulemans (JA21) wil

een versnellingsplan om de handhaving snel op orde te krijgen, want rapportages geven aan dat er pas heel laat handhaving mogelijk is door o.a. personeelstekorten. Nijenhuis (D66) ziet zelf in zijn omgeving veel dakloze arbeidsmigranten die 'in de bosjes slapen' en dringt aan om maatregelen. Ceder (CU) wijst op het Rekenkamer-rapport die aangeeft dat wat de regering doet niet voldoende is om misstanden tegen te gaan. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat de volgende keer wel een positieve beoordeling is, vraagt hij aan de minister? Patijn (Pro) wil dat de minister rapporteert over de stand van zaken van de aanbevelingen van de Commissie Roemer, die aanbevelingen deed om misstanden te voorkomen. Patijn wijst op het actieplan van gemeenten. Wat gaat de minister doen met dat actieplan? De minister geeft allerlei maatregelen te nemen om misstanden te voorkomen of tegen te gaan. De minister geeft aan dat zijn reactie op het actieplan en de stand van zaken t.a.v. de aanbevelingen commissie Roemer mee te nemen in de voortgangsbrief die hij zal zenden aan de Kamer eind van dit jaar.

Van den Brink (CDA) vraagt de minister of de Wtta niet een 'papieren werkelijkheid' wordt. Ook Nobel (VVD) vraagt hoe de minister zorgt dat de Wtta gaat doen wat hij beoogt en niet de goede ondernemers vooral opzadelt met meer regels. Ook vraagt Nobel (VVD) hoe het melden van misstanden makkelijker gemaakt wordt? De minister geeft aan dat de Wtta een ingroeimodel kent. Er worden in de tussentijd al wel steekproeven genomen. Hij geeft aan dat er wordt toegegroeid naar een situatie dat volledig gehandhaafd wordt. Daarvoor krijgt de Arbeidsinspectie 135 fte erbij, zodat die haar taak kan uitoefenen.

Dijk (SP) pleit voor werkvergunningen om misstanden te voorkomen om te kunnen sturen, in plaats van achteraf te handhaven. Dat biedt meer zekerheid voor mensen. Ook Ceulemans (JA21) is voorstander van werkvergunningen. Hij roept het kabinet op hier serieus naar te kijken in plaats van te reageren dat het 'niet kan'. Patijn (Pro) en Van den Brink (CDA) zijn hier niet voor. Zij willen het vrij verkeer van werknemers handhaven.

Dijk (SP) wil een 'Bouwplaats-idee', en een registratieplicht (binnen 5 werkdagen) bij de gemeenten. Ceder (CU) wil de EU-regels harmoniseren zodat gemeenten weten wie er in de gemeente verblijft. Minister geeft aan dat juridische analyse ertoe leidt dat dat 'Bouwplaats-idee' te ongericht is en juridisch niet kan. Wel zijn er alternatieven om te zorgen dat mensen geregistreerd zijn. De minister geeft verder aan er een zorgplicht komt als het gaat om registratie voor werkgevers vanaf 1-1-2027. Ook geeft hij aan dat bij verblijf onder de 3 maanden verplichte registratie niet mogelijk is.

Aanpakken van misstanden in de vleesverwerkingssector

Patijn (Pro) wijst op de misstanden in de vleesverwerkingssector en wil de sector aanpakken, want misstanden zijn daar, volgens haar, meer regel dan uitzondering. Nobel (VVD) vraagt haar of het niet logisch is alleen de malafide ondernemers aan te pakken in plaats van een hele sector. Patijn (Pro) geeft aan dat het in deze sector gaat om een beperkt aantal bedrijven, waar structureel en breed misstanden zijn. Wiersma (BBB) wijst op het actieplan van de branche en de stappen die hierover worden gezet en vindt een uitzendverbod niet passend. Ceder (CU) wijst op het uitzendverbod als stok achter de deur. Wanneer wordt die stok ingezet? De minister geeft aan de misstanden en schrijnende situaties in de vleesverwerkingssector te kennen. De minister ziet dat er veel overleg is gevoerd en niet of te weinig vooruitgang is geboekt. Hij heeft de sector tot 15 juni gegeven om voldoende vooruitgang te tonen en anders gaat hij werken aan een

uitzendverbod en een Amvb voor het uitzendverbod in consultatie brengen. Wiersma (BBB) wijst op een actieplan van de sector zelf die vooruitgang aangeeft. De minister geeft aan dat een minimumniveau noodzakelijk is. Hij ziet wel wat beweging, maar het is niet genoeg en niet snel genoeg. Hij baseert zich niet op het rapport van de sector zelf, maar op de beoordeling van de Arbeidsinspectie. Na 15 juni komt hij met een brief naar de Tweede Kamer op wat hij gaat doen.

Huisvesting voor arbeidsmigranten en dakloosheid

Patijn (Pro) vraagt hoe de minister werkt maakt van het terugdringen van dakloosheid onder arbeidsmigranten, om de doelstelling van het Nationaal Actieplan Dakloosheid te halen (0 dakloze mensen in 2030 in Nederland). De minister reageert dat hij – vanuit zijn verantwoordelijkheid – hier een bijdrage aan levert om dit doel te halen.

Patijn (Pro), Dijk (SP) en Ceulemans (JA21) willen ontkoppeling van huur en minimumloon, zoals door voormalig minister van Hijum voorgesteld. Ook Van den Brink (CDA) wil dit, maar zit vooralsnog op de lijn van voormalig minister Paul, die eerst de huurbescherming wilde regelen. Van den Brink (CDA) maant tot spoed. Minister Vijlbrief hecht ook aan die bestaande regeringslijn (eerst huurbescherming), maar twijfelt wel of dit nu echt nodig is. Hij gaat hierover nadenken en komt dan kort na de zomer met een aparte brief daarvoor. Sowieso wil hij met de minister van Vro overleggen hoe hij de ontkoppeling z.s.m. kan regelen. Minister van Vro laat de internetconsultatie over de huurbescherming voor de zomer starten.

Ceder (CU) vraagt Nobel (VVD) naar de belastingvoordelen voor expats. Moeten die voordelen niet weggehaald worden, want feitelijk krijgen expats voordelen op de woningmarkt ten opzichte van Nederlanders. Nobel (VVD) erkent dit, maar vindt dat we ook moeten kijken naar de Nederlandse concurrentiepositie. Die zou ernstig worden benadeeld bij het schrappen van die voordelen, volgens hem. Nobel (VVD) is geen voorstander van het schrappen van deze voordelen.

Van den Brink (CDA) en Nijenhuis (D66) noemen het goed dat de opvang voor dakloze arbeidsmigranten is uitgebreid. Nobel (VVD) wijst ook op dakloze arbeidsmigranten en projecten van 'repatriëring' (Barka wordt genoemd). De minister geeft aan dat de gemeenten die arbeidsmigranten opvangen groeien van 6 naar 14. In die zin is er sprake van 'uitrollen', waar Nobel (VVD) naar vroeg. Ceulemans (JA21) en Dijk (SP) zien dat en waarderen dat, maar tegelijkertijd is het volgens hen symptoombestrijding. Er is veel meer nodig om misstanden en dakloosheid te voorkomen. Ceulemans (JA21) vraagt de minister welke mogelijkheden ziet hij om gedwongen terugkeer meer mogelijk te maken, en vrijwillige terugkeer te intensiveren? De minister geeft aan dat de regels niet ruimer kunnen worden gemaakt, maar gemeenten kunnen hier goed mee uit de voeten. Hij ziet dus geen mogelijkheden en geen aanleiding om hierin meer te doen.

Van den Brink (CDA) vraagt of er iets te doen is om werkgevers te laten betalen aan kosten die ontstaan door de bedrijfsactiviteiten, bijv. via een vrijwillig fonds. De minister vindt dat een goed idee, maar denkt dat een vrijwillig fonds voor werkgevers niet gaat werken. Hij suggereert de vorm te willen bespreken in het overleg met werkgevers en werknemers.

Het debat wordt vervolgd met een zgn. tweeminutendebat, waarin ook moties kunnen worden ingediend.